

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

«Πρώτα ο Μαθητής» – «Πρώτα η Σχολική Μονάδα» Νέα Διοίκηση για το Νέο Σχολείο

Εισαγωγικό Σημείωμα

Στις 6 Απριλίου 2011 το Υπουργείο Παιδείας δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων έθεσε σε δημόσια διαβούλευση «Πρώτα ο Μαθητής» – «Πρώτα η Σχολική Μονάδα» Νέα Διοίκηση για το Νέο Σχολείο. Η διαβούλευση διήρκησε έως τις 15 Απριλίου 2011 (10 ημέρες), διάστημα το οποίο κρίθηκε αρκετό για την αποτύπωση των απόψεων και προτάσεων για την νέα προτεινόμενη δομή του συστήματος διοίκησης της εκπαίδευσης.

Κατά την διάρκεια της διαβούλευσης κατατεθήκαν απόψεις και προτάσεις (644 σχόλια) φορέων εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών και μεμονωμένων ατόμων στις παρακάτω οχτώ κατευθυντήριες ερωτήσεις:

Ερώτημα 1: Ποιους βασικούς στόχους θα πρέπει να επιδιώκει η αναδιάρθρωση του συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης;

Ερώτημα 2: Ποια είναι η άποψή σας για την προτεινόμενη διοικητική αναδιάρθρωση και τον περιορισμό των επιπέδων διοίκησης;

Ερώτημα 3: Πώς αντιλαμβάνεστε την ενίσχυση της αυτονομίας της σχολικής μονάδας και της δυνατότητάς της να προγραμματίζει, να οργανώνει, να υλοποιεί και να αξιολογεί αποτελεσματικά το έργο της;

Ερώτημα 4: Ποια είναι η άποψή σας για την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των διευθυντών των σχολικών μονάδων;

Ερώτημα 5: Ποια είναι η άποψή σας για την ενοποίηση των διοικητικών δομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;

Ερώτημα 6: Ποια είναι η άποψή σας για την σύσταση νέας, ενιαίας δομής καθοδήγησης και υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

(ενοποίηση υπαρκτών δομών επιμόρφωσης, υποστήριξης, υπεύθυνων και στελεχών καθοδήγησης);

Ερώτημα 7: Είναι κατά τη γνώμη σας απαραίτητη η πρόβλεψη μεταβατικής περιόδου (2011-15), κατά την οποία εξακολουθούν στη λειτουργία τους οι διακριτές διευθύνσεις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο επίπεδο της περιφερειακής ενότητας (νομού);

Ερώτημα 8: Εναλλακτικές προτάσεις για την αναδιάρθρωση της διοίκησης της εκπαίδευσης.

Στο τέλος της έκθεσης, σε μορφή παραρτήματος, καταγράφονται οι φορείς που συμμετείχαν στην δημόσια διαβούλευση.

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Ερώτημα 1: Ποιους βασικούς στόχους θα πρέπει να επιδιώκει η αναδιάρθρωση του συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης; - <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=852>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 67 Σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα

Τα σχόλια των συμμετεχόντων σε αυτό τον άξονα-ερώτηση είχαν αρκετά κοινά στοιχεία μεταξύ τους ως προς τους στόχους που θα πρέπει να επιδιώκει η αναδιάρθρωση του συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης. Ως κεντρικός και πρωταρχικός στόχος των απόψεων και προτάσεων τους είναι η αναβάθμιση της παρεχόμενης Παιδείας στους μαθητές. Η επίτευξη του κεντρικού στόχου μπορεί να γίνει εφόσον η επιδιωκόμενη αναδιάρθρωση στοχεύει στις παρακάτω αναφερόμενες παρεμβάσεις.

Υπήρξαν σχόλια που ανέφεραν ότι η επιδιωκόμενη αναδιάρθρωση του συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει στην περικοπή των διοικητικών υπηρεσιών και δομών, την αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία και ανάληψη ευθυνών των νέων οργάνων διοίκησης, την μεταξύ τους συνεργασία, τον σαφή προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων τους, την αξιολόγηση της απόδοσης τους με δείκτες μέτρησης και την διαφάνεια. Οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι στόχος οφείλει να είναι η κατάργηση της γραφειοκρατίας με απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών. Θεωρούν επίσης ότι είναι ανάγκη να ενσωματωθούν τα πλεονεκτήματα που δίνει η τεχνολογία στη διοίκηση, με χρήση

πληροφοριακών συστημάτων έτσι ώστε να υπάρξει αύξηση της παραγωγικότητας και αποτελεσματικότητας.

Ορισμένοι υποστήριζαν ότι η σχολική μονάδα πρέπει να ενδυναμωθεί για να είναι αυτόνομη ευέλικτη και διοικητικά υπεύθυνη για τις αποφάσεις και τις πράξεις της, μέσω μεγάλων οργανωμένων σχολικών μονάδων ή συγκροτημάτων γειτονικών σχολικών μονάδων και στελέχωσης με κατάλληλο προσωπικό. Επιπλέον, διατυπώθηκαν προτάσεις και απόψεις που έθεταν ως στόχο την αξιοκρατική επιλογή των στελεχών εκπαίδευσης για την διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων, την συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην λήψη αποφάσεων, την ύπαρξη κινήτρων για ανάληψη αυξημένων αρμοδιοτήτων, την δημιουργία μηχανισμών ενδυνάμωσης και στήριξης του εκπαιδευτικού μέσω της αξιολόγησης, της επιβράβευσης, της επιμόρφωσης και της συνεργασίας, έτσι ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

[...]Θεωρώ ότι οι βασικοί στόχοι που θα πρέπει να επιδιώκει η αναδιάρθρωση του συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης θα πρέπει να στηρίζονται σε ένα σύστημα ευέλικτο, λειτουργικό, αποκεντρωμένο που ιεραρχικά θα διακρίνεται για την μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και ευθυνών στις οριζόντια προβλεπόμενες βαθμίδες και θα προβλέπει σε όλα τα καθετοποιημένα επίπεδα διάρθρωσής του προβλεπόμενες ευέλικτες και αξιόπιστες διοικητικές, καθοδηγητικές και ελεγκτικές παρεμβάσεις.[...]

[...]Η αναδιάρθρωση του συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης πρέπει να στοχεύει: Στην ευελιξία της σχολική μονάδας; στη στελέχωσή της με το κατάλληλο εκπαιδευτικό και βοηθητικό προσωπικό Στην αναβάθμιση της παρεχόμενης Παιδείας (δεν αναφέρομαι σε εκπαίδευση) Να καταστήσει το σχολείο πνευματικό κύτταρο στη γειτονιά του Να αναβαθμίσει τις υπηρεσίες των εκπαιδευτικών [...]

[...]επιλογή "χαρισματικών" στελεχών, επιλεγμένων με αξιοκρατικά κριτήρια, που θα έχουν όραμα, αποδοχή από τους υφισταμένους, "παιδεία", και γενικά όλες τις δεξιότητες που χαρακτηρίζουν τον αποτελεσματικό ηγέτη. Στη δημιουργία ενός σχολείου ανοιχτού για όλους, το οποίο θα παρέχει ποιοτική εκπαίδευση. Στην αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού, του

οποίου οι προσπάθειες θα αναγνωρίζονται και θα επιβραβεύονται, ώστε να υπάρχουν κίνητρα για βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης.[...]

[...]Ως προς τη στοχοθεσία της διαβούλευσης, θεωρώ ότι το πιο σημαντικό θα ήταν να αποκατασταθεί ένας αξιοπρεπής τρόπος επιλογής στελεχών. [...]

[...]Κατάργηση γραφειοκρατίας και αύξηση παραγωγικότητας και αποτελεσματικότητας(Κατάργηση πολλών επιπέδων διοίκησης, περιττών ενεργειών Πχ. διαδικασία προαγωγών, οργάνωσης μαθητικών εκδρομών κ.α.) Εξασφάλιση συνέχειας του κράτους με κατάργηση απόσπασης εκπαιδευτικών στις Δνσεις Μείωση κατασπατάλησης δημόσιων πόρων (αποσπάσεις εκπαιδευτικών σε ΔΔΕ με υψηλότερους μισθούς από Διοικητικούς Υπαλλήλους) Ποιοτική αναβάθμιση λειτουργίας σχολείων Αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικής διαδικασίας[...]

[...]Βασικοί στόχοι: 1. Καλύτερο επίπεδο γνώσεων, 2. Περιορισμός των στελεχών ή υπευθύνων που ορίζονται ως αρμόδιοι σύμφωνα με πολιτικά κριτήρια, 3. Αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων για αποτελεσματικότερη λειτουργία και ανάληψη ευθυνών των νέων οργάνων διοίκησης, 4. Απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, 5. Αυτονομία της σχολικής μονάδας, 6. Σαφής προσδιορισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των οργάνων διοίκησης και αξιολόγησή τους, 7. Διαφάνεια των οργάνων διοίκησης, 8. Ανταλλαγή απόψεων για τη βελτίωση και τις καινοτομίες, 9. Ενημέρωση μεταξύ των οργάνων διοίκησης. [...]

[...]απαραίτητη η ύπαρξη ενός διαρκούς κύκλου μάθησης των εκπαιδευτικών προκειμένου να αυτοβελτιώνονται και να εξελίσσονται διαρκώς. Η παραπάνω τοποθέτηση είναι σύμφωνη με τις νέες τάσεις για αλλαγές συνολικά στην εκπαιδευτική διαδικασία[...]

[...]Το ουσιαστικότερο όλων είναι υπάρξουν μηχανισμοί ενδυναμωσης και στήριξης του εκπαιδευτικού ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. [...]

[...]ο στόχος της αξιοκρατίας, ο οποίος δυστυχώς δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε μια σχολική μονάδα λόγω των προσωπικών συμφερόντων και των συγκρούσεων των υποομάδων π.χ. πώς ένας διευθυντής θα αξιολογήσει τον εκπαιδευτικό ο οποίος είναι συνυποψήφιος για την ίδια θέση; Πώς ο σύλλογος των διδασκόντων θα αξιολογήσει το διευθυντή ο οποίος δε διστάζει να θίξει "κακώς εννοούμενα κεκτημένα" έχοντας ως προτεραιότητα το μαθητή; 2. Ο στόχος των

δημοκρατικών διαδικασιών, όσον αφορά το σχεδιασμό και την οργάνωση του εκπαιδευτικού μέρους και όχι την αξιολόγηση του ενός από τον άλλο. [...]

[...]Ένας στόχος που θα πρέπει να επιδιώκεται είναι η επάνδρωση των θέσεων των στελεχών από ανθρώπους με εξειδικευμένη γνώση στην διοίκηση της εκπαίδευσης και όχι απλώς εκπαιδευτικούς που έχουν ένα διδακτορικό ή μεταπτυχιακό τίτλο που μετράει σαν μόρια. Ένας άλλος στόχος είναι η διοικητική αυτοδυναμία των σχολικών μονάδων και ενοτήτων Α/θμιας Δ/θμιας με μοναδική υποχρέωση αναφοράς στο Υπ. Παιδείας. Δεν μπορώ να καταλάβω τι χρειάζονται τόσα γραφεία και Δ/νσεις για κάθε βαθμίδα ή ειδικότητα μαθήματος. Μπορούν να διατηρηθούν μόνο τα Υπηρεσιακά συμβούλια με αναβάθμιση του ρόλου τους και σε Επαιδευτικά Συμβούλια (Υπηρεσιακά ; Εκπαιδευτικά Συμβούλια). Κατάργηση στα τοπικά Γραφεία και τοπικές Δ/νσεις. Η κάθε σχολική μονάδα να είναι διοικητικά υπεύθυνη για τις αποφάσεις και τις πράξεις της και να μπορεί να εφαρμόζει τα προγράμματα με βάση τις ανάγκες της περιοχής της (σύμφωνα πάντα με την ισχύουσα νομοθεσία).. [...]

[...]οι στόχοι που πρέπει να επιδιωχθούν είναι: 1.Δημιουργία μεγάλων οργανωμένων σχολικών μονάδων ή συγκροτημάτων γειτονικών σχολικών μονάδων με αυτονομία. 2.Κατάργηση τοπικών γραφείων εκπαίδευσης και διευθύνσεων νομών και οργάνωση των περιφερειακών διευθύνσεων εκπαίδευσης και γραφείων. 3.Αποκέντρωση των υπηρεσιών του Υπ.Π.Δ.Μ.Θ. προς τις περιφερειακές διευθύνσεις ώστε οι σχολικές μονάδες να έχουν άμεση υποστήριξη. 4.Ανάπτυξη στελεχών για την διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων με ουσιαστικό ρόλο, κατόπιν ειδικής εκπαίδευσης. 5.Δημιουργία κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για τον συντονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος ώστε να μη έχουμε επικαλύψεις. 6.Κατάργηση των πανελλαδικών εξετάσεων και οργάνωση υποστηρικτικών δομών σε όλα τα σχολεία. Συνοπτικά ένα εθνικό Ελληνικό όραμα για την Εκπαίδευση. [...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Ερώτημα 2: Ποια είναι η άποψή σας για την προτεινόμενη διοικητική αναδιάρθρωση και τον περιορισμό των επιπέδων διοίκησης; - <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=851>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 79 Σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα

Από τα σχόλια της διαβούλευσης σε αυτό τον άξονα-ερώτηση υπάρχει ένα πλήθος συμμετεχόντων που κρίνουν ότι είναι θετική η προτεινόμενη διοικητική αναδιάρθρωση και ο περιορισμός των επιπέδων διοίκησης, ενώ παράλληλα εκθέτουν απόψεις και προτάσεις για την βελτίωση της προτεινόμενης δομής. Θεωρούν ότι ο περιορισμός των επιπέδων διοίκησης προσδίδει ευελιξία στο σύστημα και μειώνει την γραφειοκρατία κάνοντας το σύστημα πιο λειτουργικό, παραγωγικό και αποτελεσματικό. Υπάρχουν επίσης αναφορές για την στελέχωση των νέων δομών, τις διοικητικές ικανότητες των στελεχών διοίκησης, τον τρόπο επιλογής και ελέγχου τους ώστε να λειτουργήσει ορθά η νέα διοικητική δομή.

Από την άλλη υπάρχει ένα πλήθος που κρίνει αρνητικά την προτεινόμενη διοικητική αναδιάρθρωση και τον περιορισμό των επιπέδων διοίκησης. Υπάρχουν σχόλια τα οποία αναφέρουν ότι στην προτεινόμενη δομή δεν υπάρχει παιδαγωγικό αλλά μόνο οικονομικό συμφέρον, ότι εκφυλίζεται ο ρόλος του διευθυντή και της σχολικής μονάδας μετατρέποντας την σε μία αυταρχική δομή, ενώ δεν υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές και το αντίστοιχο προσωπικό για να υποστηρίξουν μια τέτοια αλλαγή. Επίσης ορισμένοι συμμετέχοντες με τα σχόλια τους αναφέρουν ότι διαφωνούν στην συνένωση των δ/νσεων, ενώ άλλοι συμφωνούν στην συγχώνευση αλλά διαφωνούν στην κατάργηση των γραφείων και δ/σεων. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται από ορισμένους στην χωρική ταξινόμηση της νησιωτικής χώρας όπου πρέπει να εφαρμοστούν διαφορετικά κριτήρια για τον σχεδιασμό της δομής της διοίκησης από ότι στην ηπειρωτική χώρα.

Τέλος, ορισμένοι από τους συμμετέχοντες προτείνουν οι νέες δομές να έχουν ουσιαστική σύνδεση με τη δημοτική αρχή και η στελέχωση τους να γίνει με μόνιμο και εξειδικευμένο προσωπικό στο οποίο να παρέχονται κίνητρα απόδοσης ενώ η αξιολόγηση τους να γίνεται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς και τους υπόλοιπους χρήστες αυτών.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

[...]θεωρώ ότι ενώ είναι απαραίτητη η αναδιάρθρωση μιας τέτοιας υπηρεσίας όπως η δ/ση Δ.Ε. φοβάμαι ότι οι συγκεκριμένες προτάσεις είναι ασαφείς και θα αποδειχθούν αναποτελεσματικές αποδυναμώνοντας τελείως το έργο και την προσφορά των δ/σεων. Είναι αλήθεια ότι τα γραφεία Δ.Ε πάντα απευθύνονταν στις δ/σεις για απορίες σε διεκπεραίωση εγγράφων των οποίων τελικά ευθύνη έφερε η δ/ση για την ακρίβεια και την εγκυρότητα των στοιχείων. Κατά

συνέπεια , δημιουργούνται φορτος εργασίας κι ένταση στη δ/νση που ίσως να αποφεύγονταν αν από την αρχή έφερε ολη την ευθύνη συγκεντρωτικά. Όμως, η γραφειοκρατία είναι μεγάλη και τα εκπαιδευτικά θέματα γίνονται ολοένα και πιο σύνθετα. Επομένως, η λύση μάλλον βρίσκεται μάλλον στα άτομα που στελεχώνουν τις δ/νσεις περισσότερο. Παρόλα αυτά και αν ακόμα θεωρηθεί μία συρρίκνωση τμημάτων αναγκαία, κάποια τμήματα είναι σημαντικό να παραμείνουν ως έχουν[...]

[...]Η κατάργηση των Γραφείων Φυσικής Αγωγής και η αντικατάστασή τους από κάποια ίσως δομή σε περιφερειακό επίπεδο, πιστεύω ότι είναι μια πολύ βιαστική απόφαση[...]

[...]Χωρίς να προσβάλλω κανέναν από τους συμμετέχοντες στην διαβούλευση θα ήθελα να πω πως όσοι υποστηρίζουν την καθολική κατάργηση των γραφείων σίγουρα δεν έχουν ασχοληθεί ποτέ με διοικητικά θέματα[...]

[...]Ναι στην συγχώνευση των γραφείων, μεγάλο λάθος η ολική κατάργηση τους[...]

[...]Κατάργηση Γραφείων Εκπ/σης. Δ/νση Εκπ/σης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας ανά Νομό. Και το ιδανικότερο, ενιαία Δ/νση εκπ/σης ανά Νομό με τμήματα Δευτεροβάθμιας και Πρωτοβάθμιας. Όλοι όσοι έχουν ασχοληθεί με τα διοικητικά, ξέρουν ότι μόνο έτσι θα μπορέσει η διοίκηση να λειτουργήσει αποτελεσματικά, εξοικονομώντας παράλληλα πόρους προς όφελος της ίδιας της εκπ/σης. Και όταν με το καλό γίνει πράξη επιτέλους η ευρυζωνικότητα, τότε μπορεί οι περιφερειακές διοικήσεις να γίνουν ακόμη και διακοσμητικές[...]

[...]Η προτεινόμενη Περιφερειακή Διοίκηση και Διάρθρωση με βρίσκει σύμφωνο. Διαφωνώ όμως σε τοπικό επίπεδο. Οι σχολικές μονάδες μιας δημοτικής ενότητας ή ενός δήμου πρέπει να συνδέονται με τη δημοτική αρχή. Η πρόταση μοιάζει να φοβάται το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να περιορίζει το δήμο μόνο στο κτιριακό ζήτημα (Καλλικράτης). Κι όμως ο δήμος πρέπει να έχει σημαντικές αρμοδιότητες τόσο στη λειτουργία των σχολείων όσο και σε παιδαγωγικές παρεμβάσεις. [...]

[...]Νομίζω είναι περιττό να αναφερθώ στα βασικά στοιχεία που προσδιορίζουν τη νησιωτικότητα. Δεν είναι δυνατό να εφαρμόσουμε το ίδιο σύστημα για όλους τους χώρους(ηπειρωτική Ελλάδα- νησιά) Είναι όμως δεδομένο ότι η ασυνέχεια του χώρου δημιουργεί ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας της εκπαιδευτικής διαδικασίας, οι οποίες διαμορφώνουν ένα

δυσμενές περιβάλλον εκπαίδευσης , με όρους προβληματικότητας. Η ολοκληρωτική κατάργηση των γραφείων εκπαίδευσης θα επιδεινώσει τους όρους της εκπαιδευτικής λειτουργίας στα νησιά (Ιόνια και πολύ περισσότερο Κυκλάδες και Δωδεκάνησα) [...]

[...] Η προτεινόμενη διοικητική αναδιάρθρωση θα μπορούσε να λειτουργήσει -εάν η πλειονότητα των υπαλλήλων στις διοικητικές μορφές της εκπαίδευσης ήταν διοικητικοί υπάλληλοι και όχι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν εκεί κάποιο πεπερασμένο χρονικό διάστημα. -εάν η επιλογή των στελεχών της διοίκησης γινόταν με πραγματικά αξιολογικά κριτήρια. [...]

[...] Η διοίκηση της εκπαίδευσης θα είναι σωστή μόνο όταν είναι διοίκηση από διοικητικούς όπως ο ίδιος ο όρος επιτάσσει. Έχουν γεμίσει τα γραφεία από εκπαιδευτικούς που η οργανική τους θέση είναι στη Λήμνο και από εκπαιδευτικούς που βαρέθηκαν την τάξη. Δεν νιώθουν ότι εκεί είναι η δουλειά τους και δεν έχουν καμία διάθεση να μάθουν. [...]

[...] Δεν υπάρχει παιδαγωγικό συμφέρον σε όλα αυτά, παρά μόνο οικονομικό - λογιστικό συμφέρον. Η διοικητική διάρθρωση της εκπαίδευσης είναι πολύ καλή. Να αναζητηθούν άλλοι "ένοχοι". [...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Ερώτημα 3: Πώς αντιλαμβάνεστε την ενίσχυση της αυτονομίας της σχολικής μονάδας και της δυνατότητάς της να προγραμματίζει, να οργανώνει, να υλοποιεί και να αξιολογεί αποτελεσματικά το έργο της; - <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=850>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 56 Σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα

Σημαντικός αριθμός συμμετεχόντων έχει θετική άποψη για την ενίσχυση της αυτονομίας της σχολικής μονάδας. Πιστεύουν ότι θα επανέλθουν μέσα στη σχολική μονάδα δύο έννοιες: υπευθυνότητα και πρωτοβουλία, καθιστώντας πιο υπεύθυνους και δημιουργικούς τους εκπαιδευτικούς αλλά και τους γονείς ώστε κάθε σχολική μονάδα να είναι σε θέση να προγραμματίζει και να υλοποιεί αποτελεσματικά το έργο της. Κάποιοι θεωρούν ότι η αυτονομία θα πρέπει να βασίζεται σε επιλογές στελεχών με δεξιότητες διοίκησης και αντίληψης πρόωθησης καινοτόμων δράσεων στην σχολική μονάδα, όπως επίσης στην συλλογική ευθύνη και συνεργασία του συλλόγου διδασκόντων, των μαθητικών συμβουλίων, του συλλόγου γονέων και

κηδεμόνων, των μόνιμων υποστηρικτικών δομών και του βοηθητικού προσωπικού. Επιπλέον αναφέρθηκε ότι για την ενίσχυση της αυτονομίας είναι αναγκαίο η πολιτεία να παρέχει τη οικονομική και υλικοτεχνική υποδομή στην σχολική μονάδα, η οποία θα είναι υπεύθυνη για την αυτοδιαχείριση των πόρων αυτών και θα ελέγχεται για το έργο της. Επιπροσθέτως, θεωρούν ότι η ενίσχυση της αυτονομίας θα συμβάλλει σημαντικά στο να δημιουργηθεί υγιής ανταγωνισμός ανάμεσα στις σχολικές μονάδες. Επισημάνθηκαν επίσης και κάποιες αρνητικές απόψεις οι οποίες αναφέρουν ότι αν δεν υπάρχει ένα γενικό πλαίσιο λειτουργίας για όλους τα πράγματα είναι επικίνδυνα, οι ανισότητες θα κάνουν την παρουσία τους σε βαθμό εγκλήματος και η αγανάκτηση θα είναι μη διαχειρίσιμη. Επίσης θεωρούν ότι κινδυνεύει η δωρεάν και ισόνομη εκπαίδευση και θέτουν απαραίτητο το Υπουργείο να διατηρήσει τον κεντρικό-εποπτικό έλεγχο ώστε να διασφαλίσει την ίση αντιμετώπιση όλων των μαθητών και να δοθούν πρωτοβουλίες και δυνατότητες στους καθηγητές.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

[...]Η έννοια της αυτονομίας ταυτίζεται με τις έννοιες της πρωτοβουλίας, καινοτομίας, δημοκρατίας, (επι)μόρφωσης για να παίρνονται οι σωστές αποφάσεις... Σίγουρα οι εκπαιδευτικοί (Α/θμιας & Β/θμιας) μπορούν και πρέπει να δουλέψουν σε "αυτόνομα" σχολεία. Αυτό όμως δεν μπορεί να γίνει αυτόματα και σίγουρα όχι την άλλη μέρα. Είμαι όμως αισιόδοξος πως αυτό θα γίνει αν υπάρξει πραγματική βούληση από την πολιτική ηγεσία με ότι αυτό συνεπάγεται. Θα ήταν πραγματικά υπέροχο το σημερινό ελληνικό σχολείο να μετασχηματιστεί σε ένα χαρούμενο, δημιουργικό, καινοτόμο νέο σχολείο.[...]

[...]Θετική η ενίσχυση της αυτονομίας της σχολικής μονάδας με βασική προϋπόθεση τη δημοκρατική λειτουργία της. Απαραίτητη η συνεργασία και η συναίνεση του συλλόγου διδασκόντων, των μαθητικών συμβουλίων, του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, των μόνιμων υποστηρικτικών δομών και του βοηθητικού προσωπικού. Αποφασιστικός ο ρόλος του συλλόγου διδασκόντων. Οικονομική ανεξαρτησία και αυτοδιαχείριση της σχολικής μονάδας, η οποία είναι ικανή να προγραμματίζει, να οργανώνει, να υλοποιεί και να αξιολογεί αποτελεσματικά το έργο της σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές αρχές.[...]

[...]για να έχουμε ενίσχυση της αυτονομίας θα έπρεπε να ορίζεται ο διευθυντής κάθε σχολικής μονάδας με ανοιχτό διαγωνισμό από τη σχολική επιτροπή. Με τον ίδιο τρόπο ο διευθυντής και η σχολική επιτροπή θα καθόριζαν την δυναμικότητα του σχολείου, τις αντίστοιχες οργανικές θέσεις της σχολικής μονάδας και θα προσλάμβαναν για ορισμένο χρονικό διάστημα τους εκπαιδευτικούς ανάλογα με τις ανάγκες τις μονάδας. Ο συλλογος διδασκόντων σε συνεργασία με το σχολικό συμβούλιο θα καθόριζε και θα υλοποιούσε το πρόγραμμα για το οποίο θα είχε και τη σχετική ευθύνη μέσα σε καθορισμένα εθνικά πλαίσια. Συνεπώς η σχολική μονάδα θα είχε τη δυνατότητα να προγραμματίζει, να οργανώνει, να υλοποιεί και να αξιολογεί αποτελεσματικά το έργο της.[...]

[...]Η αυτονομία της σχολικής μονάδας για να υπάρξει πρέπει να έχει το δικαίωμα ο διευθυντής να ζητά την απόσπαση κάποιου διδάσκοντα σε άλλο σχολείο, με πλήρη αιτιολόγηση βέβαια, σε επίπεδο δήμου η διεύθυνσης. Δηλαδή να διατηρηθούν οι μεταθέσεις -τοποθετήσεις σε οργανικά κενά, με τις οποίες δημιουργείται το προσωπικό του σχολείου, απλώς οι διευθυντές να έχουν το δικαίωμα της πρότασης απόσπασης, η οποία πραγματοποιείται μετά από απόφαση του ΠΥΣΔΕ.[...]

[...]Όμως θα πρέπει να βασίζεται στη συνεργασία και στην συλλογική ευθύνη. Κι γι' αυτό τον πρώτο λόγο θα πρέπει να έχει ο σύλλογος διδασκόντων και όχι ο διευθυντής, ιδίως σε θέματα προώθησης της αυτονομίας του σχολείου, δηλ., ο σύλλογος διδασκόντων όχι απλώς να προτείνει, π.χ., στον διευθυντή εκπαιδευτικά προγράμματα κτλ., αλλά να αποφασίσει με πλειοψηφία για την εφαρμογή τους. [...]

[...]αρκετά χρήσιμο με την προϋπόθεση να είναι ο διευθυντής άνθρωπος με εκπαίδευση στη διοίκηση αλλά και εισηγητής και υποστηρικτής καινοτόμων δράσεων και με ανοιχτό μυαλό. Έτσι η σχολική μονάδα θα προχωρήσει σε δράσεις πρωτότυπες και ουσιαστικές, που θα προαγάγουν τη μαθησιακή αλλά και γενικότερα κοινωνική και πολιτιστική ζωή των μαθητών. [...]

[...]Αφού όλα τα σχολεία θα είναι υποχρεωμένα να λειτουργούν αυτόνομα από τον προγραμματισμό μέχρι και την αξιολόγηση πιστεύω ότι: 1. Θα δημιουργήσει καλύτερο κλίμα μεταξύ τους αφού θα είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για τη λειτουργία του, θα δέσει καλύτερα την ομάδα. 2. Υγιής ανταγωνισμός ανάμεσα στις σχολικές μονάδες. Η φήμη ενός σχολείου

καθρεπτίζει την ποιότητα της δουλειάς του. 3. Δεν θα μπορούμε να ρίξουμε τις ευθύνες αλλού γιατί μέχρι τώρα υπάρχει πάντα μία δικαιολογία από όλους τους δημοσίους υπαλλήλους ότι κάποιος άλλος φταίει. 4. Ευκολότερη, άμεση, δημιουργικότερη, ουσιαστικότερη, αποτελεσματικότερη, στοχοθετημένη εργασία για όλους για να βγούμε επιτέλους από τη μιζέρια και την γκρίνια. [...]

[...] Η αυτονομία της σχολικής μονάδας μπορεί να λειτουργήσει θετικά μόνο αν γίνει με όρους ομαδικής δουλειάς του Συλλόγου των καθηγητών και όχι ατομικής ευθύνης του Διευθυντή. Δηλαδή οι καθηγητές να νιώθουν ότι η βελτίωση του σχολείου είναι και προς το δικό τους συμφέρον και όχι να ωθούνται από τον διευθυντή τους. [...]

[...] Ο κάθε σύλλογος διδασκόντων γνωρίζει καλύτερα τα του οίκου του και μπορεί να εφαρμόσει καλύτερα και πιο σωστά λύσεις στα προβλήματα που υπάρχουν στο σχολείο αλλά και να εφαρμόσει καινοτόμες στρατηγικές που απαιτούνται για την αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπ/σης στα παιδιά που φοιτούν στο σχολείο. [...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Ερώτημα 4: Ποια είναι η άποψή σας για την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των διευθυντών των σχολικών μονάδων; - <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=849>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 165 Σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα

Σε αυτή την ερώτηση-άξονα της διαβούλευσης ορισμένοι συμμετέχοντες εξέφρασαν την θετική γνώμη τους σχετικά με την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των διευθυντών των σχολικών μονάδων θεωρώντας ότι είναι απαραίτητη για την αναδιάρθρωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Επίσης πρότειναν ο διευθυντής της σχολικής μονάδας να υποβοηθείται από κατάλληλο διοικητικό προσωπικό και να έχει κίνητρα ανάλογα των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει, ενώ υπήρξαν αντικρουόμενες απόψεις για την αναγκαιότητα απαλλαγής ή όχι από τα διδακτικά του καθήκοντα κατά την διάρκεια της θητείας του. Τεθήκαν επίσης προτάσεις και απόψεις για τον προσδιορισμό των ιδιαίτερος αυξημένων προσόντων που θα πρέπει να έχουν οι διευθυντές για να ανταποκριθούν αποτελεσματικά, την απαραίτητη υιοθέτηση κριτηρίων και διαδικασιών που διασφαλίζουν την αξιοκρατική επιλογή τους, την συνεχή επιμόρφωσή τους σε θέματα διοίκησης και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και τέλος την συνεχή αξιολόγησή τους με απαραίτητη

ύπαρξη δικλίδων ασφαλείας για αποτροπή αυθαιρεσιών και αυταρχικών συμπεριφορών. Ορισμένοι συμμετέχοντες εξέφρασαν αρνητική γνώμη σχετικά με την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των διευθυντών των σχολικών μονάδων θεωρώντας ότι μεταβιβάζονται αρμοδιότητες από το σύλλογο διδασκόντων στους διευθυντές, οι οποίοι δεν είναι ικανοί να ασκήσουν τα καθήκοντα αυτά. Επίσης, επισήμαναν την αναγκαιότητα δημιουργίας μηχανισμού ελέγχου της «εξουσίας» που αποκτά ο διευθυντής της σχολικής μονάδας, την απεμπλοκή του από την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου του κάθε εκπαιδευτικού ενώ έθεσαν την σημαντικότητα του ρόλου των οργάνων της σχολικής μονάδας και ιδιαίτερα του συλλόγου διδασκόντων στην λειτουργία της σχολικής μονάδας .

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

[...]Η αναβάθμιση του ρόλου του διευθυντή σχολικής μονάδας και η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του πιστεύω ότι είναι απαραίτητη για την επιτυχία της όλης προσπάθειας για την αναδιάρθρωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Αρκεί βέβαια ο διευθυντής της σχολικής μονάδας να απαλλαγεί από τα διδακτικά του καθήκοντα και επίσης να υπάρχει σοβαρό οικονομικό κίνητρο για κάποιον που θέλει και τηρεί τις προϋποθέσεις να αναλάβει μια τέτοια θέση.[...]

[...]Είναι θετική η αναβάθμιση του ρόλου του διευθυντή με τις εξής προϋποθέσεις: Να υπάρχει ασφαλιστική δικλίδα για τυχόν αυθερεσίες κατά την άσκηση των καθηκόντων, να αξιολογείται κατά τη διάρκεια της θητείας του. Είναι απαραίτητη η ύπαρξη διοικητικού γραμματέα σε κάθε σχολική μονάδα και η ύπαρξη επιστάτη στα μεγάλα σχολεία. Υπάρχει βέβαια το αρνητικό του μεγάλου αριθμού μορίων που λαμβάνουν οι κάτοχοι οποιουδήποτε διδακτορικού ή μεταπτυχιακού διπλώματος που θα έχει ως αποτέλεσμα πολλοί ικανοί εκπαιδευτικοί να μη γίνουν διευθυντές και αρκετοί μη γνώστες της εκπαιδευτικής διαδικασίας, λόγω γων πολλών ετών που βρίσκονταν εκτός σχολείου, να διοικήσουν χωρίς γνώσεις διοίκησης τα σχολεία. Είναι επίσης επιτακτική ανάγκη η ταχύρυθμη επιμόρφωση των διευθυντών πριν αναλάβουν καθήκοντα[...]

[...]Συμφωνώ απόλυτα με την αναβάθμιση του ρόλου των διευθυντών των σχολικών μονάδων. Συμφωνώ, επίσης, με την ιδέα οι διευθυντές να μην έχουν καθόλου ώρες διδασκαλίας. Όμως, δε

συμφωνώ ότι όλοι οι διευθυντές είναι σε θέση να κρίνουν (ειδικά με βαθμολογία) τους εκπαιδευτικούς του σχολείου τους. Πολλοί από τους σημερινούς διευθυντές είναι άνθρωποι της παλιάς σχολής, δε γνωρίζουν από καινοτόμες δράσεις και μπορεί να κρίνουν αδιάφορα ή ακόμη και αρνητικά έναν εκπαιδευτικό που κάνει μάθημα, ας πούμε, με Πάουερ Πόιντ, ντοκιμαντέρ και ebooks... (το παράδειγμα δεν είναι τυχαίο). Οπότε, πρέπει να σκεφτείτε καλά τι μέσα έχουμε για να υλοποιήσουμε τις αλλαγές. Οι αλλαγές γενικά είναι απαραίτητες, αλλά να μη γίνουν αλλαγές "τιμωρίας" εις βάρος των "τεμπέληδων" εκπαιδευτικών. "Πρώτα ο μαθητής", αλλά "με χαρούμενους εκπαιδευτικούς" (από πολλές απόψεις). [...]

[...]Δεν γνωρίζω ακριβώς τον τρόπο αξιολόγησης των διευθυντών και με ποιά κριτήρια γίνεται η μετάθεσή τους σε ένα σχολείο. Επειδή ο ρόλος του πλέον θα είναι πολύ ουσιαστικός στην αναβάθμιση της σχολικής μονάδας θα πρότεινα μία από τις αρμοδιότητες ενός οργάνου διοίκησης να είναι η αξιολόγηση των διευθυντών και αυτό να γίνεται με βαθμολόγησή του από το διδακτικό προσωπικό, τους γονείς και τον προϊστάμενό του έτσι ώστε να καταγράφεται στο δικό του φάκελο. Υπάρχουν αρκετοί πιστεύουν που θα λάμψουν και κάποιοι που θα πρέπει να αποχωρήσουν. [...]

[...]Ο διευθυντής καλό είναι να έχει αρμοδιότητες και βέβαια να τις καταμερίζει σε συνεργασία του Συλλόγου Διδασκόντων στους εκπαιδευτικούς αλλά με την υπάρχουσα κατάσταση και το ωράριο του διευθυντή δεν είναι δυνατό να ανταπεξέλθει μόνος του. Στα μεγάλα σχολεία χρειάζεται οπωσδήποτε γραμματειακή υποστήριξη και βοήθεια ώστε ο διευθυντής να επιτελεί ευκολότερα το συντονιστικό και παιδαγωγικό του έργο[...]

[...]Πόσες φορές δεν ακούσαμε πως όλα είναι θέμα παιδείας; Η προηγούμενη κυβέρνηση το είχε και στον τίτλο του Υπουργείου Παιδείας! Η δική μου άποψη είναι πως η ομάδα είναι η βάση . Ο σύλλογος διδασκόντων είναι αποκλειστικά ο υπεύθυνος να διαχειρίζεται τη σχολική μονάδα . Κι όταν διεκδικεί κι όταν απαιτεί κι όταν δημιουργεί κι όταν σχεδιάζει κι όταν εκτελεί κι όταν ελέγχει και αυτοελέγχεται! Ο διευθυντής και ο υποδιευθυντής εκλέγονται από το σύλλογο για 3-4 χρόνια , λογοδοτούν σ'αυτόν και είναι ανακλητοί ! [...]

[...]Η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων προϋποθέτει και ενίσχυση του προφίλ των υποψηφίων. Ο πρόσφατος νόμος δεν κινείται σε αυτήν την κατεύθυνση. Βασική αρχή του management είναι η αντιστοίχιση των δύο. [...]

[...]Απαιτείται αξιοκρατική επιλογή Διευθυντών με αυξημένα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα. Επίσης, απαιτείται η δημιουργία θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της σχολικής μονάδας με δημοκρατικές διαδικασίες και συμμετοχικότητα. Παράλληλα, όμως, είναι αναγκαία η ουσιαστική ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Διευθυντή, ώστε να είναι σε θέση να διοικήσει και να ωθήσει το σχολείο μπροστά και να μην εξαρτάται κάθε στιγμή από συνδικαλιστικές ή άλλες παρεμβάσεις ή από κλίκες και ομάδες εσωτερικά του σχολείου. Θα πρέπει, όταν αυτό απαιτείται, να έχει τη δυνατότητα να περάσει τις θέσεις και τις ιδέες του για την ανάπτυξη της σχολικής μονάδας. Φυσικά, θα πρέπει να αξιολογείται -και ανώνυμα, αλλά τεκμηριωμένα- από εκπαιδευτικούς και γονείς. Να έχει και ο ίδιος τη δυνατότητα αξιολόγησης του προσωπικού, γιατί αυτός είναι που γνωρίζει καλύτερα και άμεσα τον κάθε εκπαιδευτικό. Τέλος, απαιτείται η ύπαρξη και ενός ουσιαστικού οικονομικού κινήτρου για τη θέση του Διευθυντή. [...]

[...]συμφωνώ όμως απόλυτα με όλους όσοι υποστηρίζουν ότι πριν δοθούν ενισχυμένες αρμοδιότητες στους διευθυντές θα πρέπει να αλλάξει ο τρόπος επιλογής τους. Από την ως τώρα εμπειρία μου, η πλειοψηφία των διευθυντών είναι από απλώς ακατάλληλοι ως και επικινδunami[...]

[...]Πιστεύω ότι η συλλογική εξουσία είναι ασφαλέστερη και σαφώς δημοκρατικότερη από οποιαδήποτε άλλη. Αλλά αυτά έχει η δημοκρατία, είναι δύσκολη. Γι' αυτό και ο διευθυντής θα πρέπει να μοιράζεται τις εξουσίες του με το σύλλογο διδασκόντων, ιδίως σε κρίσιμα θέματα. Η συλλογική διοίκηση φέρει να συλλογική ευθύνη και κυρίως καθιστά τους ανθρώπους υπεύθυνους για τις πράξεις τους. Στην επιλογή των διευθυντών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οπωσδήποτε τα επιστημονικά προσόντα. [...]

[...]Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να δοθούν υπερεξουσίες στους διευθυντές διότι θα δημιουργηθούν φαινόμενα αυταρχισμού που θα καταστρέψουν το παιδαγωγικό κλίμα στα σχολεία. Για όλες τις σημαντικές αποφάσεις του σχολείου πρέπει να έχει την ευθύνη ο σύλλογος των καθηγητών που θα αποφασίζει με δημοκρατικές διαδικασίες. Η συμμετοχική δημοκρατική λειτουργία του σχολείου πρέπει να ενισχυθεί[...]

[...]Ο Δ/ντής της σχολικής μονάδας πρέπει να είναι πραγματικός ηγέτης του σχολείου, με καθήκοντα διοικητικά και παιδαγωγικής καθοδήγησης. Εκπροσωπεί τη σχολική μονάδα σε όλες τις δραστηριότητές της και ως πρόεδρος του Συλλογου Διδασκόντων (ΣΔ) είναι υπεύθυνος για

την εφαρμογή των αποφάσεων του ΣΔ. Σε σχέση με το διδακτικό του ωράριο πιστεύω ότι είναι απαραίτητο να διαθέτει έστω και μικρό, ώστε να μην αποκόπτεται από την εκπαιδευτική δράση. Συγχρόνως η αυξημένες υποχρεώσεις του καθιστούν αναγκαία την γραμματειακή υποστήριξή του. [...]

[...]Προτείνω την απεμπλοκή του Δ/ντή από τη αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου του κάθε εκπαιδευτικού ξεχωριστά. Το γεγονός ότι υπάρχει πληθώρα ειδικοτήτων πλέον τόσο στα σχολεία της Β/θμιας όσο και της Α/θμιας καθιστά κάτι τέτοιο αδύνατο κατ' αρχήν λόγω βασικών σπουδών. Δε μπορώ να φανταστώ ένα πχ. Δ/ντή-εκπ/κό Φυσικής Αγωγής να αξιολογεί το εκπαιδευτικό έργο δασκάλου ή εκπ/κού Αγγλικής στο Δημοτικό Σχολείο. Η εμπλοκή του σε όποια αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου να περιορισθεί μόνο σε ρόλο υποστηρικτικό των διαδικασιών. [...]

[...]Οι εκπαιδευτικοί αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του εκπαιδευτικού συστήματος και όχι η διοίκηση. Δημοκρατικό σχολείο, ανοιχτό στην κοινωνία και παραγωγικό, μπορεί να επιτευχθεί μόνο με ενισχυμένο ρόλο του Συλλόγου Διδασκόντων. Επίσης πρέπει να μοιράζονται αρμοδιότητες και ευθύνες οι εκπαιδευτικοί μιας σχολικής μονάδας... [...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Ερώτημα 5: Ποια είναι η άποψή σας για την ενοποίηση των διοικητικών δομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης; - <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=848>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 52 Σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα

Αρκετοί από τους συμμετέχοντες στην διαβούλευση πιστεύουν ότι η διοικητική ενοποίηση των δύο βαθμίδων της Εκπαίδευσης είναι αναγκαία και θετική. Θεωρούν ότι είναι στη σωστή κατεύθυνση, καθώς θα γίνεται σωστή κατανομή του διδακτικού προσωπικού και θα υπάρχει άμεση επικοινωνία μεταξύ των δυο βαθμίδων. Υποστηρίζουν ότι μία ενοποιημένη διοικητική δομή με παράλληλες, ανεξάρτητες δομές ελέγχου του εκπαιδευτικού έργου κάθε βαθμίδας, μπορεί να βοηθήσει στο συμμάζεμα αλλά και στην διατήρηση της εκπαιδευτική αυτοτέλειας κάθε βαθμίδας. Προκειμένου να λειτουργήσει καλύτερα η ενοποίηση αυτή, προτείνουν την χρήση κοινής ηλεκτρονικής πλατφόρμας για όλες τις υπηρεσίες ενώ υπάρχουν προτάσεις για

στελέχωση των διοικητικών υπηρεσιών με μόνιμο προσωπικό καθώς η μεγάλη συχνότητα αλλαγών του προσωπικού των διοικητικών υπηρεσιών, έχει ως αποτέλεσμα να μην υπάρχει επαρκής διοικητική και εκπαιδευτική τεχνογνωσία.

Από την άλλη, αρκετοί θεωρούν ότι δεν υπάρχει ανάγκη για διοικητική ενοποίηση των δύο βαθμίδων καθώς είναι διαφορετική η υφή των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κάθε βαθμίδα ενώ για οποιοδήποτε από κοινού σχεδιασμό επαρκούν οι νέες αναβαθμισμένες περιφερειακές διευθύνσεις εκπαίδευσης. Προτείνουν η μετάβαση να γίνει ομαλά, καθώς οι διαφορές στη λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι μεγάλες, με συμμετοχή ατόμων στην διοίκηση που θα προέρχονται από τον εκπαιδευτικό χώρο και των δύο βαθμίδων (π.χ. δύο διευθυντές ανά νομό - ένας για κάθε βαθμίδα) ή με την δημιουργία μίας διεύθυνσης ανά περιφερειακή ενότητα με δύο τμήματα ένα για πρωτοβάθμια και ένα για δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Υπάρχουν επίσης ορισμένοι που υποστηρίζουν τον διαχωρισμό της εννεαετούς υποχρεωτικής εκπαίδευσης (δημοτικό-γυμνάσιο) από την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (λύκειο) καθώς θεωρούν ότι κάθε μία από αυτές τις βαθμίδες έχει άλλο προσανατολισμό και θέματα να αντιμετωπίσει .

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

[...]Δεν υπάρχει ανάγκη διοικητικής ενοποίησης των δύο βαθμίδων της Εκπαίδευσης. Αντίθετα θα δημιουργηθούν περισσότερα προβλήματα, λόγω της διαφορετικής υφής των προβλημάτων. Εξάλου και η ενοποίηση που έγινε σε επίπεδο περιφέρειας δεν θεωρεί κανείς ότι απέδωσε αποτελέσματα, μάλλον προβλήματα προκαλεί. Κανείς επίσης δεν το ζήτησε ούτε και από όσο γνωρίζω προκύπτει από τη βιβλιογραφία[...]

[...]Θα πρέπει η μετάβαση να γίνει ομαλά καθώς οι διαφορές στη λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι μεγάλες. Αυτό σημαίνει ότι τα άτομα που θα επανδρώσουν το διοικητικό κομμάτι θα πρέπει να είναι άτομα που προέρχονται από τον εκπαιδευτικό χώρο και από τις δύο βαθμίδες. [...]

[...]Πρέπει επιτέλους να γίνει η ενοποίηση των βαθμίδων εκπ/σης ώστε να επιτευχθεί η εννιαετής υποχρεωτική εκπ/ση και να υπάρξει ισότητα των εκπαιδευτικών στις αμοιβές αλλά και

στο ωράριο εργασίας, όπως επιτάσει το σύνταγμα. Η εισαγωγή των ΤΠΕ στο δημόσιο απαιτεί την κατάργηση απαρχαιωμένων δομών, γραφεία εκπ/σης, και απαιτεί την αναβάθμιση του δ/ντή σχολικής μονάδας αλλά και του συλλόγου διδ/ντων. [...]

[...]Οι δύο βαθμίδες αντιμετωπίζουν διαφορετικές προκλήσεις και προβλήματα στην καθημερινή σχολική ζωή. Ενοποίηση δύο βαθμίδων με διαφορετικές ανάγκες και κατευθύνσεις θα οδηγήσει σε επιφανειακή ή ανεπαρκή αντιμετώπιση των ιδιαίτερων αναγκών που έχουν και σε μη ουσιαστική αναβάθμιση και των διοικητικών δομών τους. Εξάλλου για οποιοδήποτε από κοινού σχεδιασμό ή δράσεις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επαρκούν οι νέες αναβαθμισμένες Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης. [...]

[...]Τη θεωρώ θετική, καθώς και οι δυο δομές υπόκεινται σε παρόμοιους κανόνες, ενώ οι διαφορές θα δώσουν λαβή για αναμόρφωση του συστήματος και τη δημιουργία μιας "ολιστικής" άποψης για την όλη λειτουργία των συγκεκριμένων βαθμίδων. [...]

[...]προσक्रούει σε πρακτικά θέματα όπως το πού θα (συ)στεγαστούν όλα τα γραφεία α/θμιας και β/θμιας τα οποία καταργούνται καθώς και όλες οι υπηρεσίες οι οποίες συγχωνεύονται. επίσης προτείνω να υπάρχουν δύο δ/ντές εκπ/σης ανά νομό - ένας για την α/θμια και ένας για τη β/θμια επειδή αυτές οι δύο βαθμίδες λειτουργούν εντελώς διαφορετικά μέχρι τώρα και είναι αδύνατο να τηρηθούν κοινές πρακτικές με ανθρώπους που έχουν μάθει διαφορετικά. προκειμένου να λειτουργήσει καλύτερα, χρειάζεται μια κοινή ηλεκτρονική πλατφόρμα για όλες τις υπηρεσίες εκπ/σης στην οποία θα καταχωρούνται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο και πανελλαδικά όλες οι αποφάσεις (πχ άδειες, τοποθετήσεις, ανακοινώσεις τοποθετήσεων, αποσπάσεων κτλ) ώστε να υπάρχει ηλεκτρονικά καταγεγραμμένη η υπηρεσιακή κατάσταση των εκπ/κών. Το e data center δεν επαρκεί για τον σκοπο αυτό. [...]

[...]η ενοποίηση πρέπει να γίνει στην βάση της 9χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και στην χωριστή διοίκηση της 3χρονης Λυκειακής εκπαίδευσης. Οι στόχοι είναι διαφορετικοί στο επίπεδο του Γυμνασίου με το επίπεδο του Λυκείου. [...]

[...]Η ενοποίηση των διοικητικών δομών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι θετική, επιβεβλημένη, τραγικά αργοπορημένη αφού η εννιαετής υποχρεωτική εκπαίδευση καθιερώθηκε το 1976, αλλά κατά την άποψή μου σε λάθος βάση μια και το Λύκειο ως ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση έχει άλλο προσανατολισμό από την δεκάχρονη από το 2006

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Ερώτημα 6: Ποια είναι η άποψή σας για την σύσταση νέας, ενιαίας δομής καθοδήγησης και υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ενοποίηση υπαρκτών δομών επιμόρφωσης, υποστήριξης, υπεύθυνων και στελεχών καθοδήγησης); - <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=847>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 140 Σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα

Αρκετοί συμμετέχοντες στην διαβούλευση θεωρούν σημαντική την ενιαία δομή και υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου. Το εγχείρημα αυτό πιστεύουν ότι θα βοηθήσει σημαντικά στην εξοικονόμηση πόρων ενώ θεωρούν ότι πρέπει να γίνει αξιολόγηση των υφιστάμενων δομών καθοδήγησης και επιμόρφωσης. Κάποιοι εκτιμούν ότι η ύπαρξη ορισμένων καθοδηγητικών υποστηρικτικών θεσμών (ΣΕΠ-ΚΕΣΥΠ-ΓΡΑΣΕΠ-ΠΕ-ΚΠΕ-ΑΥ-ΣΣΝ-ΚΕΠΛΗΝΕΤ-ΕΚΦΕ, κλπ) με μεγάλη προσφορά και απόδοση στην εκπαιδευτική και μαθητική κοινότητα πρέπει να διατηρηθούν και πιστεύουν ότι αυτοί οι θεσμοί χρειάζεται να συμπεριλαμβάνονται στο νέο οργανόγραμμα της ενιαίας δομής με σαφή και ξεκάθαρο ρόλο περιγράφοντας τις αρμοδιότητες και την συνεργασία μεταξύ τους. Ενώ άλλοι συμμετέχοντες θεωρούν ότι ορισμένοι από τους παραπάνω καθοδηγητικούς και υποστηρικτικούς θεσμούς δεν επιτελούν κατάλληλα το έργο τους και χρειάζεται να καταργηθούν. Υπάρχουν επίσης και ορισμένοι που προτείνουν την αναβάθμιση και αξιοποίηση των υπευθύνων καθοδήγησης και υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου ξεχωριστά σε κάθε βαθμίδα της νέας διεύθυνσης εκπαίδευσης για λόγους ιδιαιτεροτήτων. Ισχυρίζονται ότι οι εκπαιδευτικοί στόχοι είναι διαφορετικοί σε κάθε επίπεδο εκπαίδευσης και ότι πρέπει να "εξειδικεύονται" σε μία μόνο βαθμίδα της εκπαίδευσης καθώς οι εκπαιδευτικές ανάγκες των δύο βαθμίδων διαφέρουν σημαντικά. Τέλος υπάρχουν και κάποιοι που θεωρούν ότι εφόσον το εκπαιδευτικό και διδακτικό έργο είναι ενιαίο, έτσι και η επιμόρφωση και καθοδήγηση οφείλει να είναι ενιαία και πιστοποιημένη

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

[...]Φυσικά και πρέπει να ενοποιηθούν οι δύο βαθμίδες εκπαίδευσης και, επιπλέον, να αποκτήσουν και πιο στενή επαφή με την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Είναι αυτονόητο, για παράδειγμα, ότι δε νοείται ειδικού τύπου σχολείο χωρίς άμεση σύνδεση με κάποιο

Πανεπιστήμιο. Ο κατακερματισμός των υπηρεσιών δεν έχει προσφέρει τίποτα περισσότερο από ασυνεννοησία, καθυστερήσεις και κατασπατάληση χρημάτων.[...]

[...]Εφόσον το εκπαιδευτικό και διδακτικό έργο είναι ενιαίο, έτσι και η επιμόρφωση και καθοδήγηση οφείλει να είναι ενιαία. Πρέπει όμως να γίνει μία σημαντική σειρά βημάτων. Αρχικά να λαμβάνονται υπόψη οι πραγματικές ανάγκες των εκπαιδευτικών σε σχέση με τις ανάγκες των μαθητών και να γίνεται μία αρχική επιμόρφωση. Παράλληλα με την επιμόρφωση να γίνεται και η εφαρμογή των όσων διδάχθηκαν σε επίπεδο τάξης. [...]

[...]Όλες οι επιτυχημένες δομές εκπαίδευσης η μή έχουν να κάνουν με τα κίνητρα που δίνονται στα αξιόλογα στελέχη. Αν δεν βρεθούν αξιόλογοι εκπαιδευτικοί και δεν τους δοθούν κίνητρα, τότε ακόμη και ο τελειότερος σχεδιασμός είναι σίγουρο ότι θα αποτύχει. Σαν παράδειγμα θα αναφέρω έναν ήδη επιτυχημένο θεσμό, τα ΚΕ.ΠΑΗ.NET. Πιστεύω ότι δεν υπάρχει εκπαιδευτικός που να αμφισβητεί το σπουδαίο ρόλο τους στην εκπαίδευση. Πρέπει αυτός ο επιτυχημένος θεσμός να συνεχιστεί με την υπάρχουσα δομή του και να ενισχυθεί με περισσότερα στελέχη και υλικο-τεχνική υποστήριξη. [...]

[...]Ο θεσμός των Κέντρων Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΚΕΣΥΠ),παρά τα προβλήματα που αντιμετώπισε στο χρόνο λειτουργίας του,άφησε πίσω του θετικά και ουσιαστικά αποτελέσματα.Αν και εγκαταλείφθηκε στην τύχη του, η προσπάθεια και το φιλότιμο των στελεχών του βοήθησαν να καταξιωθούν στη συνείδηση της εκπαιδευτικής κοινότητας.Καμία δικτυακή πύλη και καμιά τράπεζα πληροφοριών δεν μπορούν να υποκαταστήσουν την αμεσότητα της Συμβουλευτικής και της Πληροφόρησης που προσφέρει ο Υπεύθυνος του ΚΕΣΥΠ στον συμβουλευόμενο μαθητή. Είναι όμως απαραίτητο να ενισχυθούν και με επιπλέον προσωπικό(Ψυχολόγοι-Κοινωνικοί Λειτουργοί)και να συνεχίσουν να λειτουργούν αυτόνομα σε επίπεδο νομού.Ιδιαίτερα τώρα που η οικονομική κρίση έχει επιφέρει ανατροπές στην αγορά εργασίας και σύγχυση και αβεβαιότητα στις επαγγελματικές επιλογές των μαθητών και των οικογενειών τους. [...]

[...]Θεωρώ ότι η ενοποίηση υπαρκτών δομών επιμόρφωσης, υποστήριξης υπεύθυνων και στελεχών καθοδήγησης είναι θετική γιατί - ο επαγγελματικός προσανατολισμός είναι ένα θέμα που αρχίζει και αγγίζει πλέον και την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. -Δομές σαν τους συμβουλευτικούς σταθμούς νέων δεν υπάρχουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, παρά το γεγονός ότι γίνονται όλο

και πιο απαραίτητες και στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. -Θεσμοί σαν τα Κέντρα Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών γίνονται πλέον απαραίτητοι και στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Από την άλλη πλευρά όμως -θα πρέπει οι δομές αυτές να ενισχυθούν με το κατάλληλο επιστημονικό αλλά και διοικητικό προσωπικό για να είναι πραγματικά αποτελεσματικές [...]

[...]Οι δομές υποστήριξης της σχολικής κοινότητας λειτουργούν καλύτερα εφόσον παρέχονται άμεσα (χωρο-χρονικά), από ειδικευμένο προσωπικό και με τη συνεργασία της σχολικής κοινότητας(γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικοί). Η λειτουργία των Γρα.ΣΕΠ σε ορισμένα σχολεία της χώρας (Γυμνάσια, Λύκεια) κινήθηκε στα προαναφερόμενα πλαίσια και απομένει να αποτιμηθεί το έργο τους από τους αποδέκτες των υπηρεσιών που προσέφεραν μέχρι τώρα. Η πρότασή μου αφορά στην ενίσχυση της λειτουργίας των Γρα.ΣΕΠ μέσω της στελέχωσής τους από ειδικευμένο προσωπικό στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, καθώς και από Ψυχολόγο. [...]

[...]Για τα ΕΚΦΕ πιστεύω ότι αποτελούν μια επιτυχημένη καινοτόμα δράση στο χώρο της Εκπαίδευσης, τα μοναδικά πραγματικά επιμορφωτικά κέντρα και τους υπευθύνους τους από τους πιο οραματοστές και δουλευταράδες(!!!) στον τομέας τους. [...]

[...]Θεωρώ ότι η σύσταση νέας ενιαίας δομής ότι αποτελεί ένα σημαντικό βήμα που έπρεπε να είχε γίνει εδώ και καιρό, θα έπρεπε ακόμη να έχει υπάρξει οργανόγραμμα όλων αυτών που θα αποτελούν την ενιαία δομή με σαφή και ξεκάθαρο ρόλο, αρμοδιοτήτων και η σχέση – συνεργασία μεταξύ τους. Ιδιαίτερα θα ήθελα να αναφερθώ στα ΚΕΣΥΠΙ (ΚΕΝΤΡΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ), που υπηρεσίες πρέπει να επεκταθούν σε όλο το φάσμα των ηλικιών από 6-96 χρονών. [...]

[...]Μου προκάλεσε δυσάρεστη έκπληξη η μη αναφορά σε έναν από τους πιο πετυχημένους θεσμούς του σχολείου, στο θεσμό του ΕΚΦΕ. Ως καθηγητής ΠΕ4 βοηθήθηκα πάρα πολύ από το ΕΚΦΕ. Κάθε αποροία μου μπορούσε να απαντηθεί. Ειδικά στις εργαστηριακές ασκήσεις δεν θα μπορούσα να τις εκτελέσω χωρίς την υποστήριξη του ΕΚΦΕ (επιδιόρθωση οργάνων, δανεισμός οργάνων κλπ). [...]

[...]Συνεχίζοντας τη συζήτηση για το θέμα της απουσίας των ΕΚΦΕ από τη διαβούλευση, αναφέρω συνοπτικά γιατί θεωρείται ότι ο ρόλος των Ε.Κ.Φ.Ε. είναι αναντικατάστατος και θα πρέπει να αναβαθμισθούν και να αποτελέσουν τα κέντρα στήριξης της «Ψηφιακής τάξης» και

του «ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ» στις Φυσικές Επιστήμες στο Δημοτικό, το Γυμνάσιο και το Λύκειο[...]

[...]Αυτήν την υπηρεσία που μας προσφέρθηκε εντελώς δωρεάν, εμείς ως γονείς δεν θα μπορούσαμε ποτέ να παρέχουμε στα παιδιά μας. Θα αναγκαζόμαστε να πληρώσουμε ιδιωτικό συμβουλευτικό σταθμό για κάτι το οποίο ήδη υπήρχε στο σχολείο των παιδιών και έτυχε να μη γνωρίζουμε. Έμαθα επίσης ότι δεν έχουν όλα τα σχολεία αυτή τη δυνατότητα. Το Γυμνάσιο της μικρής δεν έχει τέτοιο γραφείο. Ο λόγος που γράφω εδώ είναι να δηλώσω ότι θα ήταν καλό να επεκταθεί αυτή η υπηρεσία και σε όλα τα γυμνάσια και λύκεια, έτσι ώστε τα παιδιά μας να έχουν μια ουσιαστική υποστήριξη και ενημέρωση στα θέματα επιλογών που οδηγούν σε μια επαγγελματική καριέρα. [...]

[...]Οι περισσότεροι καθηγητέςΠΕ4 της χώρας έχουν επωφεληθεί από τον θεσμό των ΕΚΦΕ (Εργαστηριακά Κέντρα Φυσικών Επιστημών) και έχουν βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας τους. Τα ΕΚΦΕ εξοικονομούν χρήμα προσφέροντας δωρεάν επιμόρφωση και συντηρώντας τα όργανα και τα εποπτικά μέσα των σχολείων μας. Πιστεύω ότι είναι χρήσιμα και μπορούν να προσφέρουν ακόμα περισσότερα. [...]

[...]Για το θέμα των ΕΚΦΕ θα συμφωνήσω με τους υπολοίπους που εξέφρασαν την απορία τους για την πιθανή κατάργησή τους, προσθέτοντας ότι στα περισσότερα, για να μην πω σε όλα, διεκπεραιώνονται καινοτόμες δράσεις με εφαρμογή τους στα νέα δεδομένα του σχολείου του «αύριο». [...]

[...]το ΓΡΑΣΕΠ είναι παντελώς άφαντο !!! Δε γνωρίζω να έχει κάνει απολύτως τίποτε για κανένα, μαθητή ή γονιό.Δε θα έπρεπε να παίρνει πρωτοβουλίες και να έρχεται το ίδιο σε επαφή με τη σχολική κοινότητα; ή υπάρχει απλώς για να βολεύονται κάποιοι συνάδελφοι; [...]

[...]Καλό ακούγεται, από την άποψη ότι θα γίνει κάποια οικονομία. Όμως, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα περισσότερα στελέχη στις υπό συγχώνευση υπηρεσίες πήραν τις θέσεις τους μάλλον με αναξιοκρατικό τρόπο, με συνέπεια να προσφέρουν χαμηλής ποιότητας έργο. Το πρόβλημα δεν είναι ποσοτικό αλλά ποιοτικό. Να φύγουν οι άσχετοι! [...]

[...]Ασφαλώς και είναι απαραίτητη η ενιαία διοικητική δομή καθοδήγησης και υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Είναι ένα

Υπουργείο και όχι μικρά χωριστά υπουργεία. Για το θέμα των δομών επιμόρφωσης, αυτές οι δομές θα πρέπει να ενοποιηθούν σε έναν έγκυρο θεσμό-δομή, ο οποίος θα διαθέτει πιστοποιημένους και τακτικά κρινόμενους επιμορφωτές για κάθε κλάδο. Να σταματήσει η πανσπερμία παροχής (δήθεν) επιμόρφωσης από διάφορους κρατικούς φορείς με επιμορφωτές μάλλον αμόρφωτους ή που απέκτησαν την ικανότητά τους εξ επιφοιτήσεως. Η επιμόρφωση θα πρέπει να είναι πιστοποιημένη και να δίνει μόρια-προσόντα με βάση τη διάρκειά της. Ο θεσμός του ΓΡΑΣΕΠ-ΚΕΣΥΠ ακόμη και αν είναι απαραίτητος, είναι κατά τη γνώμη μου αποτυχημένος. [...]

[...]Τα ΕΚΦΕ είναι πράγματι χρήσιμα, ωστόσο, αν το Υπουργείο θέλει να περιορίσει τον αριθμό των δομών που προσφέρουν επιμόρφωση και πειραματική επιμορφωτική διδασκαλία, θα μπορούσε να τα ενοποιήσει με τα Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα (ΣΕΚ), χωρίς να υποβαθμιστεί το έργο που προσφέρουν. Οι Σχολικοί Σύμβουλοι είναι στελέχη σε εφεδρεία. Είναι πολυτέλεια για μια χώρα να έχει σε ουσιαστική αχρηστία (εκτός από τις Πανελλαδικές, σποραδικά σεμινάρια, ΠΕΚ) ένα τόσο μεγάλο αριθμό ικανών και μορφωμένων στελεχών. Είναι τα καλύτερα στελέχη που διαθέτει η εκπαίδευση (καλύτερα από τους διευθυντές σχολείων, καλύτερα από ορισμένους καρεκλοκένταυρους των γραφείων και της κεντρικής υπηρεσίας). Κι όμως τα στελέχη αυτά βρίσκονται σε ουσιαστική αχρηστία εξαιτίας της αδυναμίας του υπουργείου να ξεπεράσει ορισμένες αγκυλώσεις του παρελθόντος και το στερεότυπο του "επιθεωρητή". Δεν υπάρχει περίπτωση να βελτιωθεί η παιδεία, αν τα καλύτερα στελέχη παραμένουν κλειδωμένα στα ντουλάπια της διοίκησης. Τα ΚΠΕ ασφαλώς και θα πρέπει να συνεχίσουν τη λειτουργία τους, στο ευρύτερο πλαίσιο της Δια Βίου Μάθησης, σε συνεργασία και με συγχρηματοδότηση των νέων Καλλικρατικών Δήμων. Προσφέρουν στην τοπική οικονομία με ποικίλους τρόπους, ενώ παρέχουν πλούσιες εμπειρίες στους μαθητές και τις μαθήτριες. Κι εδώ όμως πρέπει να αναθεωρηθεί ριζικά το θεσμικό πλαίσιο. Τέλος, οι Υπεύθυνοι (Πολιτιστικών, Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής) θα μπορούσαν να ενοποιηθούν υπό ένα Σχολικό Σύμβουλο Σχολικών Δραστηριοτήτων που θα επικουρείται από αντίστοιχα στελέχη, με απόσπαση στις διευθύνσεις. Και βέβαια, θα πρέπει να βρεθεί στην ιεραρχία ένας τίτλος που να προσιδιάζει στο έργο που προσφέρουν και όχι να αποκαλούνται "υπεύθυνοι" λες και οι υπόλοιποι είναι ανεύθυνοι. [...]

[...]Η υπηρεσία που προσφέρουν οι υπαρκτές δομές επιμόρφωσης, υποστήριξης, υπεύθυνων και στελεχών καθοδήγησης (ΕΚΦΕ, ΚΕΣΥΠ, ΓΡΑΣΕΠ) στους μαθητές γονείς και εκπαιδευτικούς, δεν μπορεί παρά να υπακούει στους ίδιους κανόνες με οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία του Κράτους (υγεία, δικαιοσύνη, εκπαίδευση, κ.λ.π) προς τους πολίτες του. Όσο πιο κεντρικός και ενοποιημένος είναι ένας φορέας ή μια δομή που παρέχει κάποια υπηρεσία, τόσο είναι μικρότερο το κόστος στον προϋπολογισμό αλλά και η παροχή προς τους πολίτες. Αντιθέτως, όσο περισσότερο αποκεντρωμένος είναι ο εν λόγω φορέας με πολλές δομές κατανεμημένες 'δίπλα' στον κάθε πολίτη, τόσο μεγαλύτερα είναι αφ' ενός το κόστος στον προϋπολογισμό του Κράτους και αφ' ετέρου η παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες. Εξαρτάται τι θέλουμε. [...]

[...]Συμφωνώ με τα σχόλια του Δ.Σ. της Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε. γιατί δεν νοείται "Νέο Σχολείο" χωρίς περιβαλλοντική εκπαίδευση, περιβαλλοντικά προγράμματα και Υπευθύνους Περιβαλλοντικής Εκπ/σης! Πρέπει επιτέλους να αναβαθμιστεί ο ρόλος και η θέση των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπ/σης οι οποίοι εδώ και 20 χρόνια αγωνίζονται με πενιχρά μέσα για να δημιουργήσουν περιβαλλοντική συνείδηση στις νέες γενιές, από αγάπη και μεράκι γι' αυτό που κάνουν κι όχι για κάποιο οικονομικό όφελος! [...]

[...]Θεωρώ ότι ο θεσμός των Υπευθύνων Καινοτόμων Δράσεων θα πρέπει να συνεχιστεί πιο οργανωμένα , με αναγνώριση πλέον τόσο από το Υπουργείο όσο και από τους σχολικούς συμβούλους και την διοίκηση της Εκπαίδευσης. Αυτό που χρειάζεται είναι αυστηρότερες προϋποθέσεις επιλογής για τις θέσεις αυτές , επιλογές ανθρώπων που να έχουν σπουδές , εμπειρία εκπαιδευτική και παιδαγωγική επάρκεια. [...]

[...]Θα πρέπει να καταργηθούν οι θέσεις των Υπευθύνων ΠΕ, ΑΥ και Πολιτιστικών και οι συνάδελφοι να ενταχθούν στα ΚΠΕ, τα οποία όμως θα πρέπει να αλλάξουν ριζικά και θα ονομασθούν Κέντρα Αειφόρου Εκπαίδευσης. Τα ΚΑΕΚ, με νομοθετική ρύθμιση να χαρακτηριστούν σχολικές μονάδες ειδικού τύπου, με συγκεκριμένες αρμοδιότητες και αποστολή. Να έχουν τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν και να βοηθούν, εκπαιδευτικά και οικονομικά, τις σχολικές ομάδες ή τάξεις που συνεργάζονται με αυτά. [...]

[...]Τα ΚΕντρα Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών (ΚΕ.ΠΛΗ.ΝΕ.Τ) δεν υπάρχουν στο σχεδιασμό της ενιαίας δομής καθοδήγησης και υποστήριξης. Τα ΚΕ.ΠΛΗ.ΝΕ.Τ. παρέχουν τεχνική υποστήριξη στις υποδομές ΤΠΕ των σχολείων και έχουν συμβουλευτικό και

επιμορφωτικό ρόλο. Παρέχουν ένα σύνολο από υπηρεσίες στα σχολεία και ήδη εξυπηρετούν ταυτόχρονα την πρωτοβάθμια και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι υπηρεσίες αυτές είναι απαραίτητες για την λειτουργία των σχολείων και παρέχονται με ελάχιστο κόστος. [...]

[...]Εμείς οι εκπαιδευτικοί που πιστέψαμε πως η εισαγωγή της φιλοσοφίας της Αγωγής και Προαγωγής της Υγείας θα βελτιώσει το κλίμα του σχολείου και θα το κάνει χώρο έκφρασης και δημιουργίας, ανησυχούμε πλέον με τη μη στήριξη του θεσμού και τη συνεχή υποβάθμισή του.[...]

[...]Οι Υπεύθυνοι των σχολικών δραστηριοτήτων, που επιλέγονται βάσει της εμπειρίας και της επιστημονικής και παιδαγωγικής τους επάρκειας στους τομείς της αγωγής του Πολιτισμού, του Περιβάλλοντος και της Υγείας έχουν διοικητικό, καθοδηγητικό, εμπνευστικό και επιμορφωτικό ρόλο και στηρίζουν πολλαπλά τις προαιρετικές σχολικές δραστηριότητες: με σχεδιασμό, προτάσεις, επικοινωνία, υλικό, επιμορφωτικές δράσεις, παρουσιάσεις. Στην παρούσα συγκυρία οι δομές και οι αρχές των σχολικών δραστηριοτήτων προτείνονται ως εθνική πολιτική. Γι' αυτό πιστεύουμε ότι ο θεσμός των Υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αγωγής Υγείας θα πρέπει όχι μόνο να διατηρηθεί, αλλά και να αναβαθμιστεί. [...]

[...]Θεωρούμε θετική την πρόταση της ενοποίησης των υποστηρικτικών δομών με τη δημιουργία της Διεύθυνσης Στήριξης Εκπαιδευτικού Έργου Περιφερειακής Ενότητας. Προτείνουμε σε αυτήν τη σαφή παρουσία των Υπευθύνων Σχολικών Δραστηριοτήτων θεσμοθετημένων και ονομασμένων με τις ιδιότητες τους (Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων), γιατί πιστεύουμε ότι μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων του Νέου Σχολείου αφού σήμερα υποστηρίζουν ένα διαρκώς αυξανόμενο αριθμό σχολείων και εκπαιδευτικών στα θέματα περιβάλλοντος, υγείας και πολιτισμού.[...]

[...]Όσον αφορά την ενοποίηση Στελεχών Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα την ενοποίηση Υπευθύνων Καινοτόμων Δράσεων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης πιστεύω ότι αυτό θα επιφέρει την υποβάθμιση του ρόλου και της λειτουργίας των Υπευθύνων κυρίως της Αγωγής Υγείας[...]

[...]Εάν μετράει και η απόψη των μεγάλων, πλέον, παιδιών, το γραφείο ΣΕΠ μας βοήθησε πάρα πολύ στην επιλογή κατεύθυνσης και στη μετέπειτα επιλογή σχολής, που να ταιριάζει στα θέλω και τα ενδιαφέροντά μας.Εργάζομαι πλέον και κοιτώντας το παρελθόν, έχω συνειδητοποιήσει πόσο με βοήθησε το ενδιαφέρον που μου έδειξαν, οι ημερίδες με επαγγελματίες, τα τεστ και η συζήτηση με σύμβουλο. Είμαι υπέρ του θεσμού και θα ήθελα στο μέλλον να καθοδηγήσει κάποιος ειδικός και τα δικά μου παιδιά. [...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Ερώτημα 7: Είναι κατά τη γνώμη σας απαραίτητη η πρόβλεψη μεταβατικής περιόδου (2011-15), κατά την οποία εξακολουθούν στη λειτουργία τους οι διακριτές διευθύνσεις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο επίπεδο της περιφερειακής ενότητας (νομού); - <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=846>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 35 Σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα

Από τα σχόλια της διαβούλευσης σε αυτό τον άξονα-ερώτηση υπάρχει ένα πλήθος συμμετεχόντων που κρίνουν ότι είτε δεν είναι απαραίτητη η πρόβλεψη μεταβατικής περιόδου, είτε ότι χρειάζεται να είναι μικρής διάρκειας (1 χρόνος), καθώς αναφέρεται ότι δεν υπάρχουν ούτε περιθώρια για καθυστερήσεις υλοποίησης ούτε για ημίμετρα μέσω πιλοτικών εφαρμογών. Υπάρχουν όμως και σχόλια που αναφέρουν ως απαραίτητη την μεταβατική περίοδο μεγαλύτερης διάρκειας, όπως επίσης και την σταδιακή πιλοτική εφαρμογή προκειμένου να υπάρξει ομαλή μετάβαση.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

[...] Οι αλλαγές πρέπει να εφαρμοσθούν άμεσα από 01-09-2011. Η μεταβατική περίοδος θα είναι χάσιμο χρόνου.[...]

[...]Δεν χρειάζεται πολύς χρόνος ως μεταβατική περίοδος, παρά ένα μόνο έτος (2011-12) προσαρμογής[...]

[...] "Στη βράση κολλάει το σίδηρο". Έχετε όρεξη για τέσσερα χρόνια γκρίνιας και αναταραχής στον ευαίσθητο χώρο της παιδείας; Προτείνω το καλοκαίρι νομοθέτηση και το χειμώνα εφαρμογή[...]

[...] Άμεσα. Δεν είναι δα και καμιά κοσμογονική αλλαγή. Εφόσον η νέα διοίκηση αποσκοπεί στην απλοποίηση και στην κατάργηση άχρηστων υπηρεσιών και διαδικασιών (όπως ισχυρίζεται) η μετάβαση μπορεί να είναι άμεση. [...]

[...] τεκμηριώνεται η άποψη μου ότι η όποια μεταβατική περίοδος και οι όποιες εκπτώσεις στην υλοποίηση της όποιας αναδιάρθρωσης του συστήματος οργάνωσης της διοίκησης του εκπαιδευτικού συστήματος θα σημαίνει την αναστολή της όποιας μεταρρυθμιστικής προσπάθειας. Τα τεκμήρια έρευνας που υπάρχουν στο επιστημονικό αντικείμενο της ιστορίας της εκπαίδευσης επιβεβαιώνουν την άποψη [...]

[...]Σίγουρα απαιτείται πενταετία. Να μη γίνει σε μεγάλους νομούς λόγω φόρτου. Ο όγκος δουλειάς θα είναι δυσβάστακτος. [...]

[...]Πρέπει να υπάρξει χρόνος για τη μετάβαση. Επίσης η μετάβαση πρέπει να γίνει πιλοτικά, σε μία ή δύο μικρές περιφέρειες αρχικά, ώστε να διαπιστωθούν ελλείψεις στο σχεδιασμό και να προβλεφθούν πιθανές δυσλειτουργίες στη συγχώνευση των διευθύνσεων. [...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Ερώτημα 8: Εναλλακτικές προτάσεις για την αναδιάρθρωση της διοίκησης της εκπαίδευσης. - <http://www.opengov.gr/yppepth/?p=845>

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 50 Σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο ερώτημα

Ορισμένοι συμμετέχοντες σε αυτό τον άξονα – ερώτημα της διαβούλευσης θεωρούν ότι η διοίκηση της εκπαίδευσης πρέπει να είναι συμβατή με τη νέα αυτοδιοικητική διάρθρωση και οι αυτοδιοικητικές δομές να έχουν σημαντικές αρμοδιότητες τόσο στη λειτουργία των σχολείων, συμπεριλαμβάνοντας την οικονομική διαχείριση, όσο και σε επίπεδο παιδαγωγικών παρεμβάσεων. Η παραπάνω απόδοση αρμοδιοτήτων στις αυτοδιοικητικές δομές βρίσκει ορισμένους αντίθετους, οι οποίοι προτείνουν η διαχείριση να γίνεται από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου. Υπάρχουν επίσης προτάσεις για μείωση της γραφειοκρατίας με άμεση,

υποχρεωτική και αποκλειστική χρήση των νέων τεχνολογιών στην διοίκηση ώστε να μπορέσουν οι εκπαιδευτικοί να καταναλώνουν πολύ λιγότερο χρόνο για την διοίκηση του σχολείου και περισσότερο για τον διδακτικό και παιδαγωγικό τους ρόλο. Αναφέρουν επίσης ότι η αποτελεσματική λειτουργία ενός σχολείου απαιτεί την ύπαρξη μόνιμου διοικητικού και τεχνικού προσωπικού ενώ η εύρυθμη λειτουργία του προϋποθέτει και άλλα πράγματα όπως ύπαρξη εστιατορίου στο οποίο θα παρασκευάζεται φαγητό για τους μαθητές, σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή, τακτική επίσκεψη στο σχολείο από σχολίατρο ο οποίος θα παρακολουθεί την υγεία των μαθητών, υποστήριξη των μαθητών από ειδικούς ψυχικής υγείας, κοινωνικούς λειτουργούς, ειδικούς παιδαγωγούς, όπου αυτό απαιτείται. Επιπλέον υποστηρίζουν ότι πρέπει να εφαρμοστεί ένα σύστημα στο οποίο ο διευθυντής που έχει αυξημένες επιτελικές αρμοδιότητες να υποστηρίζεται από αρκετούς υποδιευθυντές. Κρίνουν ότι για την επιλογή των διευθυντών των σχολικών μονάδων χρειάζεται να έχει λόγο ο σύλλογος γονέων, οι μαθητές, ακόμα και οι δήμαρχοι, ενώ χρειάζεται να υπάρχει συνεχής και ουσιαστικός έλεγχος της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας τους. Για την επιλογή τους να απαιτούνται αυξημένα προσόντα, εμπειρία στην διοίκηση και επιμόρφωση σε σχολή δημόσιας διοίκησης ενώ να αξιολογούνται το κύρος και η προσωπικότητα. Παράλληλα προτείνουν εκτός από τους διευθυντές να επιμορφώνονται και να αξιολογούνται όλοι οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι θα έχουν και ενισχυμένες δυνατότητες παρέμβασης στην λειτουργία της σχολικής μονάδας. Άλλες εναλλακτικές προτάσεις είναι να δημιουργηθεί ομάδα διοίκησης της σχολικής μονάδας ενώ ο διευθυντής να είναι ο συντονιστής αυτής, καθώς επίσης η δημιουργία ενός ενιαίου φορέα συμβούλων εκπαίδευσης που θα στηρίζει τις σχολικές μονάδες. Τέλος προτάθηκε να γίνει αναδιάρθρωση της οργάνωσης στις κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου και να υπάρξει καθορισμός των στόχων της εκπαίδευσης για την επόμενη εικοσαετία.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

[...]Όσον αφορά τη διοίκηση της σχολικής μονάδας, προτείνω να εφαρμοστεί το σύστημα που ισχύει στην Κύπρο. Είναι ένα σύστημα δοκιμασμένο, αποδοτικό και αποδεκτό. Ο διευθυντής έχει αυξημένες επιτελικές αρμοδιότητες και υποστηρίζεται από αρκετούς υποδιευθυντές που αντιστοιχούν στους πιο πολυπληθείς κλάδους των καθηγητών. [...]

[...]Στην επιλογή των διευθυντών των σχολικών μονάδων πρέπει να έχουν λόγο και οι Σύλλογοι Γονέων αλλά και οι δήμαρχοι . Θα πρέπει δηλαδή να διεξάγονται εκλογές και η θητεία τους πρέπει να είναι ετήσια .Θα πρέπει επίσης να δίνεται μεγάλο βάρος εκτός απο τις γνώσεις και την πείρα , στην ηθική των προσώπων που επιλέγονται γι' αυτές τις σημαντικές για το μέλλον της χώρας θέσεις[...]

[...]αναφέρει ότι ο Δήμος πρέπει να έχει ουσιαστικές παρεμβάσεις στα σχολεία. Αναφέρει μάλιστα ότι φοβόμαστε τους Δήμους. Καλά κάνουμε και τους φοβόμαστε, κοιτάζτε την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου λίγο και θα καταλάβετε. Τις πιστώσεις για τα σχολεία πρέπει να τα διανέμουν οι υπηρεσίες του Υπ. Παιδείας και όχι οι Δήμοι. Δεν έχουν δώσει τα καλύτερα δείγματα με τις σχολικές επιτροπές. Όσον αφορά την παρέμβαση του Δήμου στα παιδαγωγικά, θεωρώ ότι είναι αστείο. Με ποια υποδομή και τι προσωπικό οι Δήμοι θα μπορούν να έχουν άποψη. Εκτός και αν οι Δήμαρχοι κάνουν για όλες τις δουλειές. Δηλαδή θα λέει ο Δήμαρχος ή ο αντιδήμαρχος πως θα διδάσκονται τα μαθηματικά η ιστορία κλπ. Το εκλαμβάνω ως αστείο. [...]

[...]για την ομαλή λειτουργία και δημοκρατική των μονάδων στο πλαίσιο της πρότασης (αφού η ουσία της δεν θα αλλάξει) προτείνεται να ενισχυθεί (δεν φαίνεται πουθενά) ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης/Δήμου. Η πρόταση μοιάζει να φοβάμαι το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να περιορίζει το δήμο μόνο στο κτιριακό ζήτημα (Καλλικράτης). Κι όμως ο δήμος πρέπει να έχει σημαντικές αρμοδιότητες τόσο στη λειτουργία των σχολείων όσο και σε παιδαγωγικές παρεμβάσεις. Το δε Συμβούλιο Διδασκόντων θα πρέπει με ενισχυμένη πλειοψηφία (2/3) να διατηρεί το δικαίωμα της αρνησικυρίας απέναντι σε αποφάσεις του διευθυντή. Στη σχολική επιτροπή πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος των γονέων. Δεν είναι αναγκαίο να υπάρχει απόλυτη de facto πλειοψηφία των εκπαιδευτικών. Ο διάλογος λύνει τα ζητήματα. [...]

[...]1)Προσδιορισμός και αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού κατά την διάρκεια και στο πέρας της σχολικής χρονιάς. 2) Δυνατότητα παρέμβασης του διδάσκοντος με γραπτές επισημάνσεις για καλύτερη και πιο λειτουργική σχολική πράξη, σε συνεργασία με την διεύθυνση του σχολείου και τον σχολικό σύμβουλο. 3) Διαμόρφωση του προγράμματος σύμφωνα με τις ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού και παρεμβάσεις για τη βελτίωση του μαθησιακού επιπέδου του τμήματος και της τάξης των διδασκομένων. 4) Διάγνωση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων των μαθητών και αντίστοιχες υποδείξεις για σωστή παιδαγωγική εξέλιξη. 5) Έγγραφο και τεκμηριωμένη έκθεση του διδάσκοντος κατά την διάρκεια και στη λήξη

της σχολικής χρονιάς όπου θα επισημαίνονται δυσλειτουργίες και θα καταγράφονται διορθωτικές ενέργειες. 6) Διαφάνεια στις πράξεις του συλλόγου των διδασκόντων, ισονομία και ευνομία στο σχολικό γίνεσθαι. 7) Τέλος, αναβάθμιση της έννοιας της παροχής της γνώσης με απώτερο σκοπό να κυριαρχεί ο παιδευτικός ενθουσιασμός στα σχολικά μας ενδιαφέροντα. [...]

[...]Για όσους δεν γνωρίζουν (ανάμεσά τους και πολλά στελέχη της εκπαίδευσης) υπάρχουν τα εξής: 1. <http://www.syzefxis.gov.gr/> (ρίξτε μια ματιά) 2. <http://www.sch.gr> (Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο) με σημαντικές παρεχόμενες υπηρεσίες όπως: e-mail, Ιστοσελίδες, Blogs, Τηλεδιάσκεψη, Σύγχρονη και Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση, Ψηφιακή Υπογραφή, Κρυπτογράφηση, υπηρεσίες VOIP (αν και δεν λειτουργεί η συγκεκριμένη υπηρεσία) κ.λπ. Προτείνω: 1. Όλοι οι εκπαιδευτικοί να εγγραφούν ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο 2. Όλα τα έγγραφα να αποστέλλονται μόνο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ψηφιακή υπογραφή. 3. Βελτίωση του edatacenter, παροχή περιορισμένης πρόσβασης στο edatacenter σε Διευθυντές Σχολείων (να μπορούν ας πούμε να αλλάζουν Μ.Κ., να εισάγουν νέες εγγραφές στην καρτέλα των αδειών κ.α.) 4. Ενιαία Αρχή Πληρωμής: σύνδεση του DIASPAY με το edatacenter, υποχρεωτικό για όλα τα σχολεία. Η τεχνολογία μπορεί να κάνει θαύματα. Η υποδομή υπάρχει. [...]

[...]Αρχικά, χρειάζεται αναδιάρθρωση της οργάνωσης στις κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου:αυτή τη στιγμή υπάρχουν άπειρες εγκύκλιοι στις οποίες δεν έχουν άμεση πρόσβαση τα διοικητικά στελέχη,αρκετές διοικητικές πρακτικές δεν είναι κωδικοποιημένες ή γίνονται με λάθος τρόπο ενώ δημιουργούν γραφειοκρατικό χάος. Είναι απαραίτητη μιά απλοποίηση του συστήματος,με σαφείς οδηγίες:κεντρικό ηλεκτρονικό σύστημα με οδηγίες για όλες τις διοικητικές διαδικασίες,που να μην αφήνουν περιθώρια λάθους. [...]

[...]Η νέα διοικητική δομή σαφώς μεταβιβάζει πολλές αρμοδιότητες και εξουσίες στους διευθυντές των σχολικών μονάδων. Αυτό από μόνο του μπορεί να λειτουργήσει θετικά εάν οι διευθυντές έχουν την ικανότητα και την βούληση να ανταποκριθούν ουσιαστικά σ αυτή την πρόκληση. Σ αντίθετη περίπτωση θα έχουμε φαινόμενα εκφυλιστικά και ίσως και απαξιωτικά ή διαλυτικά των σχολικών μονάδων. Για την διασφάλιση της σωστής εφαρμογής θα πρέπει να διασφαλισθεί: 1.Η αξιοκρατική επιλογή των διευθυντών χωρίς να περιορίζεται μόνο στα τυπικά προσόντα. 2.Ο συνεχής και ουσιαστικός έλεγχος της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας των διευθυντών. 3. Να υπάρξουν σαφείς και κωδικοποιημένες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις των

διευθυντών ώστε να κρίνονται επ αυτών. 4. Οι διευθυντές να έχουν άποψη και λόγο για την στελέχωση των σχολικών μονάδων και να λογοδοτούν για την εύρυθμη λειτουργία και αποτελεσματικότητα του σχολικού προγράμματος και της σχολικής μονάδας ειδικότερα. 5. Άμεσα αρμόδιοι για την εφαρμογή ή προσαρμογή του προγράμματος σπουδών πρέπει να είναι οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι και έχουν την ευθύνη γι αυτό. [...]

Παράρτημα

- Πανελλήνια Ένωση Εκπαιδευτικών Πολιτιστικών Θεμάτων(Π.Ε.Ε.ΠΟ.ΘΕ.)
- Πανελλήνιος Σύλλογος Εκπαιδευτικών Αγωγής Υγείας
- Πανελλήνια Ένωση Εκπαιδευτικών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.)
- Πανελλήνιος Σύλλογος Καθηγητών Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Αποφοίτων Πανεπιστημίου (ΠΑ.ΣΥ.ΚΑ.ΓΑ)
- ΚΕΣΥΠ Ρεθύμνου
- Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νομού Αχαΐας